

SOCIALFÖRVALTNINGEN
Myndigheten

2023-10-17

Vår referens: Mikael Klang
Direkttel: 0733-411589
E-post: Mikael Klang
Diariernr: SN/2023:239
Er referens: .

Årlig översyn av taxor och avgifter inför år 2024

Bakgrund

Grunderna för socialnämndens möjligheter att ta ut avgift från brukare inom nämndens ansvarsområde finns i kommunallagen, de lagar och författningar som reglerar de verksamhetsområden nämnden ansvarar för samt i bemyndiganden från kommunfullmäktige.

Grundläggande reglering om avgiftsuttag för kommunen

Kommunens möjlighet att ta ut avgifter finns i Kommunallagen, kapitel 2, §§ 5–6. Där framgår att

- kommuner får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller,
- för tjänster eller nyttigheter som kommuner är skyldiga att tillhandahålla, får avgift tas ut bara om det är särskilt föreskrivet i lag eller annan författning,
- kommuner inte får ta ut högre avgifter än som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som kommunen tillhandahåller (självkostnaden).

Särskilda föreskrifter i lag eller annan författning, avseende tjänster eller nyttigheter som kommuner är skyldiga att tillhandahålla

Socialtjänstlagen (SoL), kapitel 8

I socialtjänstlagen finns stora delar av den reglering som ligger till grund för avgiftsuttag inom socialnämndens ansvarsområde. Här framgår att avgift som regel inte får tas ut för sådana stöd- och hjälpinsatser som beviljas enligt socialtjänstlagen och som är av behandlingskaraktär. Avgift får dock tas ut för:

- uppehälle av vuxen som får vård eller behandling i ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem,
- barns vård i ett annat hem än det egna (avgift från föräldrarna, motsvarande underhållsbidrag).

Avgift får också tas ut för

- familjerådgivning,
- verksamhet för barn och unga som inte är stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär,
- föräldrautbildning inför adoption,
- hemtjänst,
- dagverksamhet,
- bostad i särskilt boende,
- annan liknande social tjänst.

Uttag av avgift enligt ovan regleras ytterligare i socialförsäkringsbalken respektive socialtjänstförordningen.

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), §§ 19 och 20

Huvudregeln är att avgift inte får tas ut för insatser som beviljas genom lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Avgift får dock tas ut för:

- bostad,
- fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter,
- barns vård i ett annat hem än det egna (avgift från föräldrarna, motsvarande underhållsbidrag).

Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), kapitel 17

I hälso- och sjukvårdslagen anges att avgifter får tas ut för

- hälso- och sjukvård

Kommunfullmäktiges bemyndiganden till socialnämnden gällande avgifter

Genom bemyndigande från kommunfullmäktige, har socialnämnden idag att hantera följande avgiftsformer inom sitt verksamhetsområde:

- Avgift för familjerådgivningsverksamhet (särskilt föreskrivet i socialtjänstlagen, kapitel 8).
- Avgifter för insatser inom Hälsa, vård och omsorg (socialtjänstlagen, kap 8 samt hälso- och sjukvårdslagen, kap 17).
- Avgifter för mat inom Hälsa, vård och omsorg.
- Avgifter för färdtjänst, inom kommunen och till kommunens verksamheter.

Förvaltningens underlag för föreliggande förslag

Som underlag för årets översyn har förvaltningen gjort en genomlysning av regleringarna i lagar och författningar respektive avgifternas kostnadsfinansieringsgrad.

Ärendet

Med utgångspunkt i ovanstående redovisas i det följande, och i tillhörande bilagor,

- idag gällande avgiftsområden, med nuvarande avgiftsnivå respektive förslag till förändring fr.o.m. 2024-01-01.

Förslag till avgifter inom socialnämndens idag gällande avgiftsområden

Hälsa, vård och omsorg

För tjänster eller nyttigheter som beviljas eller erbjuds inom Hälsa, vård och omsorg finns, utöver i kommunallagen, särskilda regleringar i framförallt socialtjänstlagen, kapitel 8, och i hälso- och sjukvårdslagen, kapitel 17.

1. Avgifter för insatser inom Hälsa, vård och omsorg

Kommunfullmäktiges bemyndigande till socialnämnden

Socialnämnden har sedan 2002 ett bemyndigande att för varje år justera avgifterna med en procentsats som motsvarar förändringen av prisbasbeloppet (fastställs av regeringen). Prisbasbelopp 2024 är 57 300kr.

I dag gällande avgift och avgift fr.o.m. 2024-01-01

Den idag gällande avgiftsmodellen fastställdes av kommunfullmäktige att gälla fr.o.m. 2017-04-01. Modellen inkluderar en årlig automatisk indexuppräknning motsvarande förändringen i det av regeringen fastställda prisbasbeloppet för respektive år.

Socialnämnden beslutade 2019-12-17 att fr.o.m. 2020-01-01 komplettera modellen med avgiftstyperna *Distribution av mat* respektive *Hjälpmedelsabonnemang*. Därtill justerades avgiftsnivån för insatsen *Service* (inköp/ärende, tvätt och städ).

I nedanstående tabell redovisas avgifterna fr.o.m. 2023-01-01 respektive de automatiskt indexuppräknade fr.o.m. 2024-01-01.

Insatsram	Avgift 2023	Avgift 2024
Trygghetslarm	330 kr/mån	360 kr/mån
Service	389 kr/tim	424 kr/tim
Omvårdnad 1	802 kr/mån	875 kr/mån
Omvårdnad 2	1746 kr/mån	1905 kr/mån
Omvårdnad 3/4	2359 kr/mån	2575 kr/mån
Ledsagarservice	330 kr/tim	360 kr/tim
Avlösning i hemmet	330 kr/tim	360 kr/tim
Korttidsvistelse	189 kr/dygn	206 kr/dygn
Dagverksamhet	142 kr/dygn	154 kr/dygn
Hemsjukvård	259 kr/besök	283 kr/besök
Vård och omvårdnad i särskilt boende	2 359 kr/mån	2575 kr/mån
Hjälpmedelsabonnemang	66 kr/mån	72 kr/ mån
Hämtning av hjälpmedel	350 kr per tillfälle	350 kr per tillfälle

Jämförelse med andra kommuner

Förvaltningens bedömning är att avgiftsnivåerna, inom ramen för maxtaxan och med beaktande av kommunernas olika modellen för avgiftsuttag, sammantaget ligger i nivå med närliggande kommuner.

Förvaltningens övervägande

Förvaltningen förordar inga förändringar av avgifternas storlek, utöver de som sker med automatik utifrån förändringen i prisbasbeloppet mellan 2023 och 2024.

Budgeterad intäkt 2024

Budgetförslaget för 2024 baseras på ovanstående förändringar.

2. Avgifter för mat inom Hälsa, vård och omsorg

Kommunfullmäktiges bemyndigande till socialnämnden

Socialnämnden har sedan 2000 ett bemyndigande att fastställa avgifter för mat inom Hälsa, vård och omsorg.

I dag gällande avgift och förslag till förändrad avgift fr.o.m. 2024-01-01.

I tabellen nedan redovisas avgifterna fr.o.m. 2023-01-01 respektive förslag till avgifter fr.o.m. 2024-01-01.

Insats	Avgift 2023	Avgift 2024
Mat i särskilt boende	4 650/mån (155/dag)	5 160/mån (169/dag)
Mat vid korttidsvistelse	4 650/mån (155/dag)	5 0160/mån (169/dag)
Mat i ordinärt boende, huvudrätt	50 kr/portion	52 kr/portion
Mat i ordinärt boende, dessert	12 kr/ portion	13 kr/ portion
Mat i ordinärt boende, specialkost	81 kr/portion (inkl. dessert)	84 kr/portion (inkl. dessert)
Matdistributionsavgift	222 kr/mån	242 kr/mån
Mat i dagverksamheten	85 kr/dag	89 kr/dag
Sondmat	Verklig kostnad (högst 155 kr/dygn)	Verklig kostnad (högst 172 kr/dygn)
Mat i ordinärt boende, näringsdryck	Verklig kostnad (högst 155 kr/dygn)	Verklig kostnad (högst 172 kr/dygn)
Mat/fika inom öppen verksamhet (närståendestöd, mötesplats, social mötesplats och liknande)	10 kr/fikatillfälle	10 kr/fikatillfälle

Förvaltningens övervägande

Socialnämnden har tidigare uttalat principen att avgifterna för mat ska motsvara nämndens självkostnad. Detta utgör förvaltningens huvudsakliga utgångspunkt i följande överväganden:

Mat i särskilt boende och korttidsvistelse

Kommunens kostenhet har meddelat att priset för mat i särskilt boende respektive korttidsvistelse kommer att debiteras socialförvaltningen 142,69 kr per dag och person.

Förutom kostnaden för mat på 142,69 kronor om dagen tas en avgift på 30 kronor om dagen ut. I dessa 30 kr ingår frukost, fika, kvällsmål, nattmål och kaffe.

Förvaltningen föreslår en höjning till 172kr/per person och dag (155 kr 2023), till en månadskostnad om 5 160/kr per månad.

Mat i ordinärt boende, huvudrätt respektive dessert

Maten i ordinärt boende tillhandahålls nämnden genom avtal med extern leverantör. I avtalet finns regleringar gällande uppräknings av priser. Extern leverantör har meddelat en indexökning på 4 % för 2024.

Mat i ordinärt boende, specialkost, inklusive dessert

Kommunens kostenhet har meddelat att socialnämnden för 2024 internt kommer att debiteras preliminärt 179,47 kronor per portion (2022: 174 kr/portion) för mat i ordinärt boende, specialkost inklusive dessert. Då den höga självkostnaden i detta fall är en följd av att produktionskostnaden till stor del utgörs av stora fasta kostnader som fördelas på ett relativt litet antal portioner, föreslås att självkostnadsprincipen fortsatt ska frångås.

Mat i ordinärt boende, sondmat

Högsta beloppet per dygn för sondmat har under de senaste åren, bortsett från 2020, motsvarat dygnsavgiften för mat vid särskilt boende. Förvaltningen föreslår därav att maxbeloppet för sondmat fortsätter vara samma som för dygnspris av mat i särskilt boende.

Mat i dagverksamheten

I samband med översynen av avgifter 2016, uttalades principen att brukaravgiften för mat vid dagverksamheten ska vara densamma som priset för lunch vid Havsblicksrestaurangen. Detta då maten i dagverksamheten delvis tillhandahålls genom Havsblicksrestaurangen, och att självkostnaden för den mat som tillhandahölls genom egen tillagning i verksamheten redovisade ungefär samma kostnadsnivå. UKF-förvaltningen, som driver Havsblicksrestaurangen, har meddelat att priset för en lunch fr o m januari 2024 kommer att uppgå till 89 kronor, varför förvaltningen föreslår att avgiften för mat vid dagverksamheten höjs till 89 kronor per dag.

När den enskilde debiteras

När en kommuninvånare debiteras för någon av avgifterna inom kommunen, så görs en beräkning av avgiftsutrymme. Förbehållsbeloppet får årligen per månad vara lägst en tolfedel av 1,4789 av prisbasbeloppet för ensamstående och lägst en tolfedel av 1,2066 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor. När en kommuninvånare debiteras av vissa av matavgifterna läggs en summa till på förbehållsbeloppet.

Dessa tillägg till förbehållsbeloppet räknas fram genom att ta kommunens debitering för den enskilde, minus konsumentverkets schablonkostnad för mat per månad och då får nämnden det beloppet som läggs till på förbehållsbeloppet.

Då konsumentverkets schablonkostnad för 2024 ännu inte presenterats kan förvaltningen i dagsläget inte presentera de belopp som gäller för året.

För 2023 gällde följande belopp som kommer uppräknas utifrån 2024 års schablonbelopp.

Tillägg till förbehållsbeloppet	
Särskilt boende	1 375 kr
Ordinärt boende, matlåda	832 kr
Ordinärt boende, specialkost	1 402 kr

Budgeterad intäkt 2024

Budgetförslaget för 2024 baseras på ovanstående förändringar

3. Avgift för hämtning av hjälpmedel.

Förvaltningens övervägande

Nämnden beslutande 2022, att kommuninvånaren i första hand nyttjar egna resurser och då återlämnar hjälpmedel på egen hand eller med stöd av anhörig. Att hämtning av hjälpmedel ska finnas tillgängligt för den som inte har möjlighet på egen hand eller med stöd av anhörig och att det ska debiteras inom maxtaxan för hämtning av hjälpmedel. Nämnden beslutade en engångskostnad om 350 kr per hämtning, oavsett hur många hjälpmedel som returneras samt att denna avgift införs inom taket för den kommunala maxtaxan.

4. Avgift för vissa verksamhetsresor inom hälsa, vård och omsorg

Verksamhetsresor inom hälsa, vård och omsorg

Socialnämnden erbjuder sedan 00-talet särskilt anordnade (färdtjänstliknande) verksamhetsresor mellan bostaden och verksamheten, för brukare vid dagverksamhet för personer med demenssjukdom respektive för gäster vid närståendeverksamheten och mötesplatserna. Resorna ingick fram till 2011/2012, när huvudmannskapet för färdtjänst överfördes till Region Skånes Skånetrafiken, som en del i nämndens färdtjänstverksamhet. Vid överföringen av färdtjänsten till Region Skåne, beslutades att ansvaret för verksamhetsresorna skulle kvarstå i Lomma kommun och socialnämnden. Resornas utförande upphandlas med lagstadgad regelbundenhet, och utförs idag av Vellinge taxi.

Kommunfullmäktiges bemyndigande till socialnämnden

Socialnämnden har sedan 2004 respektive 2006 bemyndiganden från kommunfullmäktige att revidera kommunens färdtjänsttaxa i nivå med Region Skånes kollektivtrafiktaxa, vilket inkluderar avgiften för rubricerade verksamhetsresor inom hälsa, vård och omsorg.

I dag gällande avgift

Aktuell avgift och förslag till avgift från och med 2024-01-01 redovisas nedan.

Avgiftsområde	Fr.o.m. 2023-01-01	Förslag fr.o.m. 2024-01-01
Resa mellan kommundel Lomma och Bjärred	60 kr, tur och retur	60 kr, tur och retur
Resa inom kommundelen, Lomma respektive Bjärred	60 kr, tur och retur	60 kr, tur och retur

Förvaltningens övervägande

Förvaltningen förordar inga förändringar av avgiften, detta då Skånetrafikens färdtjänsttaxa är oförändrad inför 2024.

Budgeterad intäkt 2023

Budgetförslaget för 2023 baseras på ovanstående.

Individ- och familjeomsorg

För tjänster eller nyttigheter som beviljas eller erbjuds inom Individ- och familjeomsorgen finns, utöver i kommunallagen, särskilda regleringar i framförallt

- socialtjänstlagen, kapitel 8.

5. Avgift för familjerådgivningsverksamhet

Kommunfullmäktiges bemyndigande till socialnämnden

Socialnämnden har sedan 2004 ett bemyndigande att fastställa avgifter för familjerådgivning.

I dag gällande avgift

Den idag gällande avgiften fastställdes av socialnämnden 2011-11-29 och uppgår till 400 kronor/samtal.

Familjerådgivningen utförs av socialförvaltningen i Lunds kommun, genom avtal med Lomma.

Förvaltningens övervägande

Förvaltningen förordar inga förändringar av avgiften.

Budgeterad intäkt 2024

Budgetförslaget för 2024 baseras på en oförändrad avgift för familjerådgivning.

LSS-verksamhet

För tjänster eller nyttigheter som beviljas eller erbjuds inom LSS-verksamheten finns, utöver i kommunallagen, särskilda regleringar i framförallt

- lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, §§ 19 och 20.

6. Mat vid korttidsvistelse och korttidstillsyn inom LSS

Kommunfullmäktiges bemyndigande till socialnämnden

Då avgiftsuttag för mat inom LSS-verksamhetens korttidsvistelse respektive korttidstillsyn i sig inte är av principiell beskaffenhet eller vikt, har socialnämnden idag inget särskilt bemyndigande från kommunfullmäktige för denna. Principen om uttag av avgift för till brukare tillhandahållen mat, har uttalats genom kommunfullmäktiges bemyndiganden inom andra verksamhetsområden och de totala intäkterna för avgifterna är därtill förhållandevis små.

I dag gällande avgift och förslag till förändrad avgift fr.o.m. 2024-01-01

Avgiften för 2023 och förslag till avgift från och med 2024-01-01 redovisas nedan och är baserad på nämndens självkostnad för den mat som tillhandahålls genom egen tillagning i verksamheten

Avgiftsområde	Fr.o.m. 2023-01-01	Förslag fr.o.m. 2024-01-01
Mat vid korttidsvistelse LSS	104 kr/dygn	110 kr/dygn

Mat vid korttidstillsyn LSS, under skollov och studiedagar	79 kr/dygn	84 kr/dygn
--	------------	------------

Avgift för uthyrning av socialförvaltningens lokaler

7. Avgift för uthyrning av lokal

Kommunfullmäktiges bemyndigande till socialnämnden

Socialnämnden har sedan 2020 ett bemyndigande att revidera avgifterna för uthyrning av lokaler på Havsblick.

Aktuella taxor och förslag till taxor från och med 2024-01-01 redovisas nedan.

Taxor 2023

Lokal	Taxa 1		Taxa 2		Taxa 3	
	Per timme	Max/tillfälle	Per timme	Max/tillfälle	Per timme	Max/tillfälle
Havsblick, Hågern	52 kr	508 kr	104 kr	1018 kr	310 kr	3 100 kr
Havsblick, Skarven	52 kr	508 kr	104 kr	1018 kr	310 kr	3 100 kr
Havsblick, Svanen	52 kr	508 kr	104 kr	1018 kr	310 kr	3 100 kr
Havsblick, Caféet	52 kr	508 kr	104 kr	1018 kr	310 kr	3 100 kr
Havslick, Skäggdoppingen	52 kr	508 kr	104 kr	1018 kr	310 kr	3 100 kr
Havsblick, Restaurangen	80 kr	780 kr	210 kr	2 060 kr	410 kr	4 100 kr

Taxor från 2024-01-01

Lokal	Taxa 1		Taxa 2		Taxa 3	
	Per timme	Max/tillfälle	Per timme	Max/tillfälle	Per timme	Max/tillfälle
Havsblick, Hågern	54 kr	540 kr	108 kr	1080 kr	325 kr	3 100 kr
Havsblick, Skarven	54 kr	540 kr	108 kr	1080 kr	325 kr	3 100 kr
Havsblick, Svanen	54 kr	540 kr	108 kr	1080 kr	325 kr	3 100 kr
Havsblick, Caféet	54 kr	540 kr	108 kr	1080 kr	325 kr	3 100 kr
Havslick, Skäggdoppingen	54 kr	540 kr	108 kr	1080 kr	325 kr	3 100 kr
Havsblick, Restaurangen	84 kr	840 kr	220 kr	2 200 kr	430 kr	4 300 kr

Förvaltningens övervägande

Socialnämnden disponerar och bekostar idag olika lokaler på Havsblick. Lokalerna är tillgängliga för såväl internt- som externt bruk. I enlighet med kommunfullmäktiges beslut får socialnämnden i dagsläget ta ut olika avgifter kring uthyrningen av dessa lokaler på tre nivåer, baserade på kategori av hyresgäst: Taxa 1 tas ut för studieförbund och bidragsberättigade föreningar samt kommunala förvaltningar, Taxa 2 tas ut för övriga ej kommersiella aktörer och privatuthyrning, Taxa 3 tas ut för kommersiell verksamhet. Nivå på taxorna har legat på samma kostnad sedan 2021. Inför 2024 föreslår förvaltningen en justering som utgår från kommunens indexförhandlingar med hyresgästföreningen. För 2024 är den avtalade indexhöjningen 4,69 %

Budgeterad intäkt 2024

Budgetförslaget för 2024 baseras på ett införande enligt ovan.

8. Avgift för uppehälle vid placering vid stödboende, hem för vård och boende (HVB) eller familjehem

För vuxna som genomgår missbruksbehandling, får avgiften idag vara högst 80 kronor per dag. Beloppsbegränsningen anges i socialtjänstförordningen (kapitel 6, § 1). För övriga vuxna får kommunen ta ut en skälig avgift.

Avgiftsområde	Fr.o.m. 2024-01-01
Avgift för uppehälle vid HVB eller familjehem för vuxna, vid missbruksbehandling	Avgift enligt socialtjänstförordningen, kapitel 6, § 1

Förvaltningens övervägande

Förvaltningen anser att det, utifrån kommunallagens likabehandlingsprincip, är av stor vikt att kostnader för vuxnas uppehälle och omvårdnad tillämpas i enlighet med vad som anges i refererad lagstiftning.

Budgeterad intäkt 2024

Budgetförslaget för 2024 baseras på ovanstående förändringar.

9. Avgifter för förälder som är försörjningskyldig för barn/ungdomar som vistas eller placeras i annan form av boende inom Socialtjänstlagen, Lagen om vård av unga, eller LSS.

I dag gällande avgift och avgift fr.o.m. 2024-01-01

Idag gällande avgifter inom förvaltningen har sitt fäste inom rådande lagstiftning men har inte konkretiserats inom förvaltningen och förvaltningen har inte följt kommunallagens likabehandlingsprincip, där barn som mottagit stöd inom LSS-verksamheterna har debiterats och barn som mottagit stöd inom familjeomsorgen inte debiterats.

Nedan redovisas en tabell utifrån maxbelopp per barn utifrån barnets ålder.

Maxbelopp per mån	Barnets ålder
1 673 kr	per månad till och från den månaden som barnet fyller 7 år.
1 823 kr	per månad från och med månaden efter barnet fyller 7 år.
2 223 kr	per månad från och med månad efter att barnet har fyllt 15 år.

Tabellen resulterar i en dygnsavgift om högst 146 kr per dygn eller 73 kr per vårdnadshavare.

Underlag baseras på underhållsstöd från Försäkringskassan 2023.

Förvaltningens övervägande

Förvaltningen förordar start av dessa avgifter utifrån att föräldrar är ansvariga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader för barn placerade utanför det egna hemmet. Socialnämnden har därför rätt att från vardera föräldern, från och med första månaden efter placeringen, få skälig ersättning för den kostnad kommunen har för barn som har omvårdnad i annan form av vistelse/boende.

Socialnämnden har tidigare uttalat principen att avgifterna för mat ska motsvara nämndens självkostnad. Detta utgör förvaltningens huvudsakliga utgångspunkt för förslaget ovan. Avseende matavgiften vid korttidstillsyn anser förvaltningen att den administrativa hanteringen av en avgift för de mellanmål barnen erhåller när de tillbringar endast en del av dagen vid verksamheten, gör att en avgift för dessa inte är ekonomiskt försvarbar.

Budgeterad intäkt 2024

Budgetförslaget för 2024 baseras på ovanstående förändringar.

Ytterligare kunskapskällor

- [Socialtjänstlag \(2001:453\) Svensk författningssamling 2001:2001:453 t.o.m. SFS 2021:738 - Riksdagen](#) 8 kap i Socialtjänstlagen reglerar kommunens möjlighet att ta ut avgifter för insatser.

- [Hälso- och sjukvårdslag \(2017:30\) Svensk författningssamling 2017:2017:30 t.o.m. SFS 2021:648 - Riksdagen](#) 17 kap 8§ i Hälso- och sjukvårdslagen reglerar kommunens möjlighet att ta ut avgifter.
- [Lag \(1993:387\) om stöd och service till vissa funktionshindrade Svensk författningssamling 1993:1993:387 t.o.m. SFS 2021:877 - Riksdagen](#) 18 – 21§§ reglerar kommunens möjlighet att debitera den enskilde.

I tjänsten.

Mikael Klang, avdelningschef

Avdelningen för funktionsstöd

0733-41 15 89, mikael.klang@lomma.se